

Protokoll från årsmötet 1952

Protokoll, fört vid ordinarie årsmöte i Stockholm med Svenska Brandkärernas Riksförbund den 27 och 28 maj 1952.

Närvarande: Omkring 300 medlemmar, varav märktes statssekreterare Thunborg m. fl. representanter för statliga myndigheter, hedersledamoten överstelöjtnant R. Stridbeck, representanter för samtliga länsförbund, Danmark, Finland m. fl.

§ 1.

Avsändes till Riksförbundets beskyddare, H. M. Konungen, följande telegram:

"Svenska Brandkärernas Riksförbund, som omfattar över 2.300 brandkärer i stad och på landet och som i dag genom en högtidssammankomst erinrar om sin nu 40-åriga verksamhet, framför i underdånighet till sin höge Beskyddare uttrycken för sin undersåttliga vördnad och tillgivenhet."

§ 2.

På inbjudan av de i Stockholm domicilerade brandförsäkringsföretagen intogs gemensam lunch i restaurant Göta Källare.

§ 3.

Ordföranden hälsade förbundsmedlemmarna välkomna till den enskilda delen av årsmötet och förklarade det öppnat.

§ 4.

Utsågos brandcheferna A. Samuelsson, Solna, och E. Lindgren, Lidingö, att jämte ordföranden justera mötets protokoll.

§ 5.

Centralstyrelsens redogörelse över verksamheten år 1951, som varit införd i tidskriftens aprilnummer, ansåg årsmötet obehövt att uppläsa. Redogörelsen lades med godkännande till handlingarna.

§ 6.

Revisionsberättelse för kalenderåret 1951 upplästes och beviljades ansvarsfrihet i enlighet med revisorernas förslag.

§ 7.

Styrelseledamöterna, landshövding Bo Hammar-skjöld och f. d. landshövding A. E. Rodhe, hade undanbett sig återval.

Styrelseledamoten, landshövding T. Löfgren, hade, på grund av bristande tid, hemställt om befrielse från sitt uppdrag, trots att mandattiden ännu ej gått till ända, vilket godkändes av årsmötet.

Till ledamöter i Centralstyrelsen omvaldes direktör S. Malmberg, Nyköping, och brandchef E. Carlson, Norrahammar, samt nyvaldes landshövding E. Mossberg och riksdagsman R. Anderberg, Vollsjö, samt brandchef E. Janson, Kiruna, den senare på ett år efter landshövding T. Löfgren.

Styrelsens ledamöter voro efter dessa val sålunda:

Anderberg, R., riksdagsman	vald t. o. m.	1955
Bylund, G., direktör	" "	1954
Carlson, E., brandchef	" "	1955
Feldin, E., brandchef	" "	1953
Grönvall, N., brandchef	" "	1954
Jansson, E., brandchef	" "	1953

Lindbohm, E., direktör	”	”	1954
Malmberg, S., direktör	”	”	1955
Moberg, H., direktör,	”	”	1953
Mohlin, T., rektor	”	”	1954
Mossberg, E., landshövding	”	”	1955
Rosenberg, F., kapten	”	”	1953

§ 8.

Till ordförande i förbundet valdes landshövding E. Mossberg. Till v. ordförande i förbundet valdes direktör E. Lindbohm.

§ 9.

Till suppleanter valdes efter brandchef O. Clarholm, som avlidit, brandkapten C. Bergström, Göteborg, och efter brandchef E. Jansson, brandchef A. Bergdahl, Karlskrona.

§ 10.

Såsom revisorer omvaldes direktör A. Amell, Härnösand, och överingenjör S. Rinius, Stockholm. Till revisorssuppleanter omvaldes direktör T. Wiklander, Linköping, och brandingenjör K. H. Håkansson, Stockholm.

§ 11.

Beslöt att medlemsavgiften för år 1953 skulle höjas från kr. 12: — till kr. 15: — för brandkår, brandkårsavdelning och kommun och fastställdes medlemsavgiften för enskild medlem till oförändrat kr. 8: —.

§ 12.

Härefter vidtog Svenska Brandkärernas Riksförbunds högtidssammanträde. Ordföranden hälsade representanter för statliga myndigheter, Danmark, Finland, närstående organisationer m. fl. hjärtligt välkomna till årsmötet. I det högtidstal som därefter följde, berörde ordföranden det mål, förbundet har att arbeta för. Därvid underströks kraftigt vikten av ett väl utvecklat brandförsvaret såväl i fred som krig.

Ordföranden hoppades, att riksförbundet skall kunna gengälda det förtroende, som givits förbundet, genom att bli en hjälp i det arbete, som kräves för utveckling av brandväsendet och för utbildning till allt större skicklighet.

§ 13.

Överlämnades Riksförbundets förtjänstmedalj i guld till f. d. landshövding A. E. Rodhe, och brandchef Stig Hultman (ej närvarande), i silver till ingenjör Gustaf Henriksson, och förtjänsttecken i guld till brandkapten Bror Hildebrand.

§ 14.

I anledning av Riksförbundets 40-åriga tillvaro framfördes hälsningar från flera närstående organi-

sationer och överlämnades gåvor och blommor. Sälunda talade landshövding H. Kjellman på samtliga länsförbunds vägnar och överlämnades en penninggåva för anskaffande av oljemålningar av förbundets tre hittillsvarande ordförande. Hälsningar framfördes vidare av Svenska Brandskyddsforeningen genom landshövding A. E. Rodhe, Köpenhamns Brandkår genom brandchef P. Vinding, Allmänna Brandkårsförbundet i Finland genom fil. mag. E. Leskinen, Finlands Svenska Brandvänsförbund genom brandchef Karl Arell, Svenska Brandbefälsförbundet och Brandbefältes Riksförbund genom brandchef K.-M. Grönlund resp. brandchef E. Carlson samt Svenska Brandredskapsforeningen genom direktör O. Eriksson, som även överlämnade en penninggåva för studier av brandväsendet utomlands. Telegram och blommor anlände dessutom.

§ 15.

Rektor T. Mohlin, belyste i ord och bild brandväsendets utveckling sedan seklets början.

§ 16.

Direktör E. Lindbohm framförde till landshövding B. Hammarskjöld förbundets tack för den tid, det haft förmånen att se honom som sin ordförande och föreslog på styrelsens vägnar, att årsmötet måtte utse landshövding B. Hammarskjöld till hedersledamot. Årsmötet beslöt att med acklamation utse landshövding Bo Hammarskjöld till hedersledamot.

§ 17.

På ordförandens förslag utbringades ett fyrfaldigt leve för fäderneslandet och sjöngs unisont nationalsången.

§ 18.

Intogs gemensam middag i Gyllene Salen i Stads-huset.

Onsdagen den 28 maj 1952.

§ 19.

Besöktes Johannes brandstation, där en utställning av brandmateriel från Stockholms brandkår var anordnad.

§ 20.

Företogo en del av mötesdeltagarna en utflykt i båt eller buss. Båtturens deltagare fingo bese även Valdemarsudde och bussturens Gustaf III:s paviljong.

Som ovan:
Arne Hegen.

Justeras:

*Bo Hammarskjöld,
Allan Samuelsson,
Erik Lindgren.*

Lantgårdarnas brandskyddsproblem

Nya principritningar till hjälp.

I det teknikens tidevarv, som vi lever, är det helt naturligt att mekaniseringen sprider sig även till jordbruket. Inte minst brandsynförrättaren på landsbygden ser dagligdags exempel därpå. Det är också naturligt att den fortlöpande utvecklingen på detta område har framtingat, att forskningsarbete bedrivs för att göra lantgårdarna även i byggnadstekniskt avseende lämpade för den ökade mekaniseringen. Bl. a. detta sker vid *Statens Forskningsanstalt för Lantmannabyggnader* i Lund. Låt oss se på ett par "detaljer", som f. n. är föremål för undersökningar vid Anstalten.

För att få ekonomisk livslängd på maskinerna är det nödvändigt, att de förvaras under tak under den kalla årstiden. Där nybyggnad erfordras härför, anses gängse byggnadssätt för dyrbart. Av den anledningen pågår f. n. undersökningar huruvida det ej vore mest ändamålsenligt att uppföra den erforderliga förvaringsbyggnaden med en bågformad bärande konstruktion, där takstolarna utgöres av sammanlimmade utskottsbräder och med en takbeklädnad, som endast utgöres av en specialtillverkad, dubbeltjock papp. (Bild 1). Golv saknas i byggnaden.

Brandskyddsförmågan hos en dylik byggnad är givetvis ytterst ringa, varför den måste förläggas på ett ur brandskyddssynpunkt tillfredsställande avstånd från andra byggnader.

Detta aldeles särskilt om *motorfordon eller motorredskap skola placeras i densamma.*

Fuktigheten i djurstallarna är ofta starkt påtaglig. Det sammanhänger med att ventilationen är bristfällig. Men ökas denna blir följden lätt, att temperaturen nedgår allt för kraftigt. Vid forskningsanstalten pågår nu försök att utnyttja de i den avgående luften befintliga värmemängderna till att förvärma den inkommande friskluften. I korthet tillgår det så, att i det ena av tvenne omedelbart

Bild 1. Förvaringsbyggnad uppförd av bräder och papp.

intill varandra liggande kanalsystem passerar den utgående varma och fuktiga stallluften, medan den inkommande kalla friskluften passerar i det andra kanalsystemet. Härigenom erhålles en god värmeöverföring

Befattningen som **vice brandchef** i Karlskoga kungöres härmed till ansökan ledig.

Sökande skall hava genomgått brandchefskurs kat. I vid Statens Brandskola och gälla för befattningen bestämmelserna i brandlagen, brandstadgan, stadens brandordning samt tjänstereglemente för stadens ordinarie befattningshavare.

Befattningen är f. n. placerad i *lönegrad 20, löneklass 22* i stadens löneplan innebärande en begynnelselönen av 12.840 kronor. Härtil kommer fria uniformspersedlar och skodon enligt fastställda bestämmelser. Avgifterna för befattningshavarens pensionering betalas av staden. Blivande befattningshavare är skyldig bebo anvisad tjänstebostad i brandstationen.

Särskilt kvalificerad sökande, som för ytterligare löneklassuppflyttning önskar tillgodoräkna sig tidigare väl meriterad tjänstgöring skall göra särskild anhållan därom i ansökan.

Till brandstyrelsen ställd ansökan skall, åtföljd av åldersbetyg, styrkt meritförteckning och de övriga handlingar varmed sökande vill styrka sin kompetens, vara brandstyrelsen tillhanda senast den 1 oktober 1952. På anmodan skall läkarbetyg företes.

Ytterligare upplysningar angående befattningen, som bör tillträdas så snart ske kan lämnas av brandchefen tel. 320 40 eller 325 60.

Karlskoga den 3 september 1952.

Brandstyrelsen.

till den kalla luftströmmen. En fläkt är givetvis även erforderlig. Det är principen för värmeväxlaren.

Med den ständigt fortgående utvecklingen även på byggnadsmaterialens område är det uppenbart, att det "normala" utförandet i trä för jordbrukets ekonomibygnader kommer att förändras. Prov för att utröna lämpligaste byggnadsmaterial och konstruktion pågår även vid Forskningsanstalter, där f. n. icke mindre än 48 olika väggkonstruktioner provas under samma klimatiska förhållanden. För brandmannen är det givetvis att hoppas, att provningsresultatet skall ge ett bestämt utslag till förmån för ett obrännbart, helst brandsäkert byggnadsmaterial.

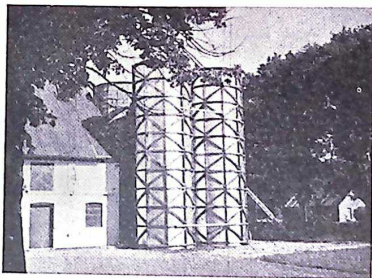

Bild 2. Försöksilon uppförda av trä respektive aluminium med placering omedelbart intill ladugården.

Lantbrukets Brandskyddskommitté.

Det är glädjande att Statens Forskningsanstalt för Lantmannabyggnader har blicken öppen för de genom mekaniseringen ökade brandriskerna vid lantgårdarna. Ett tecken härpå är, att ett samarbetsorgan, benämnt *Lantbrukets Brandskyddskommitté*, med representanter för — förutom Anstalten — bl. a. brandförsäkringsinrättningarna samt statliga och frivilliga brandskyddsorganisationer, sedan några år verkar.

Brandsyneförrättaren på landsbygden ställs som bekant ofta inför det problemet, att han som stöd för ett brandsyneföreläggande saknar lagbestämmelser, som reglerar brandförsvaret i byggnadstekniskt avseende. Det är ofta endast brandförsäkringsbolagens bestämmelser — "villkor" —, som lämna

ledning för hans bedömanden. Den nämnda brandskyddskommittén har — kanske närmast — tagit till sin uppgift, att utarbeta en serie principritningar, som belysa ur brandteknisk synpunkt viktigare anordningar och detaljer vid jordbrukets ekonomibygnader. Dessa ritningar ansluta sig till gällande statliga och försäkringstekniska bestämmelser. Helt nyligen har de första av dessa principritningar blivit färdigställda. Brandförsäkringsinrättningarna har accepterat denna idé och godkänt ett stort antal ritningar. Likaså har alla statliga myndigheter, inte minst de långivande såsom Lantbruksstyrelsen, accepterat den och kommer att gå efter de normer, som är fastställda i ritningarna.

Den preliminära förteckning, som Brandskyddskommittén uppgjort över de ritningar, som skola färdigställas, upptar något över 50 exemplar. Av dessa föreligga nu 20 st. På dem illustreras dels några mera grundläggande byggnadstekniska brandskyddsprinciper för lantgårdar, dels hur torkanläggningar av olika slag skola anordnas för att de skola uppfylla brand- och brandförsäkringstekniska krav. *Brandsyneförrättaren på landsbygden får i dessa ritningar god ledning.*

Som ovan nämnts har hittills 20 ritningar färdigställts. De återstående — c:a 30 — beräknas successivt bli färdigställda under år 1952—53.

Kostnaderna för ritningarna är följande:

1. Abonnemang på sammanlagt 50 ritningar, varav de första 20 levereras omgående och de övriga successivt under åren 1952—53, varvid pärm medföljer de första översända ritningarna, *kr. 22: 50.*

2. C:a 25 st. av i den fullständiga satsen ingående ritningar (omfattande brandteknisk klassindelning, eldstäder och skorstenar, torkanläggningar för spannmål jämte 3 ritningar över branddörrar och brandfönster), inslagna i enkel pärm, *kr. 12: 50.*

3. Om de inköpta satserna önskas kompletterade med enstaka exemplar av speciella ritningar pris per ritning *kr. 1:—.*

Beställning sker lämpligen hos Svenska Brandkärernas Riksförbund, Jakobsgatan 14, Stockholm C. Tel. 21 36 06.

Ek.

REDDAWAY

brandslangar *-i kamp mot elden världen runt*

Invändigt gummerade brandslangar röna en för varje år allt större efterfrågan. Decenniers rika erfarenhet ligger bakom vår tillverkning av denna specialitet. Fråga efter våra

diagonalvävda & gummerade linnenslangar

vilka fylla de största anspråk på slitstyrka och hållfasthet mot tryck.

REDDAWAY'S produktion av brandslangar enbart under krigsåren överskred

17.000.000 meter

F. REDDAWAY & Co., LIMITED
MANCHESTER LONDON

Filial för Sverige

Aktiebolaget

F. REDDAWAY & Co.

Stockholm

Birger Jarlsgatan 23

tel. 10 26 67, 21 35 03, telegr.: Reddaway

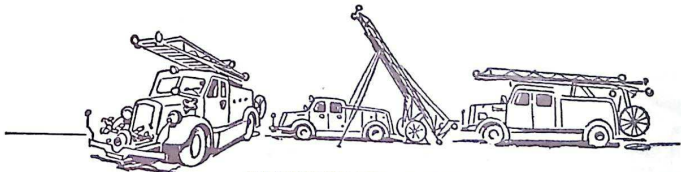

ARBOGAS BRANDKÅR

använder **WI-BE** stegen

Arbogas Brandkår har monterat en WI-BE-stege typ GGF-22 på en av sina senaste brandbilar. Stegen är en helsvetsad stålrörsstege med en max. höjd av 22 m. Godkänd av Kungl. Arbetarskyddsstyrelsen.

För brandkårsbruk ha vi även ett flertal andra stegtyper, av vilka vi speciellt vilja framhålla våra skarvstegar av lättmetall. — Begär offert.

AB WIKSTRAND & BERG · MORA · TEL 480

Det förebyggande skogsbrandförsvaret i Västernorrlands län*)

Av länsskogsbrandinspektör Ulf Undén

Som förberedelse till detta anförande om det förebyggande skogsbrandförsvaret har jag frågat en del ledande skogsmän inom länet om de i skogsbruket taga någon hänsyn till brandförsvarsynpunkter i så måtto, att de t. ex. vid stämplingen lämnar lövträdsbälten som försvarslinjer etc. I samtliga fall har jag fått nekande svar! I samband härmed har de glädjande nog meddelat, att de anser att skogsbrandförsvaret numera är mycket välordnat och effektivt.

Detta förtroende kan enligt mitt förmenande främst tillskrivas: 1) tornbevakningen, 2) den genomförda samordningen mellan bygde- och skogsbrandförsvaret, 3) skogsbrandkurserna, samt 4) den allmänna eldvana och erfarenhet, som skogsbygdens folk förvärvar genom de i allt större omfattning förekommande hyggesbränningarna.

Tornbevakningen.

När det gäller bevakning och förberedelser måste man vara inriktad på alla eventualiteter. Det går alltså endast att i viss utsträckning förutse omfattningen på erforderlig beredskap. — Man måste vara försiktig med att t. ex. av en statistik, som utvisar att endast så och så många skogsbränder först upptäckts av skogsbrandtorn, draga den slutsatsen, att tornbevakningen kan inskränkas. — Utan brandtornen skulle med säkerhet en del eldar inne i skogsområdena få brinna i timmar och dagar innan de upptäcktes och eldsläckning kunde insättas. Följden bleve att — förutom skadegörelsen — en betydligt större insats av personal och materiel måste till för att stoppa branden.

Vi har belägg för att katastrofbränder kunna undgås tack vare tornen. Det är ur denna synpunkt man främst måste mäta deras betydelse.

Men brandtornen har också i ett mycket stort antal fall varit behjälpliga med att snabbt

lokalisera bränderna och lämna värdefulla uppgifter om deras omfattning och spridning, lämpliga vägar till brandplatsen o. s. v. Spaningspatruller har icke behövt utsändas. Tid och arbetskraft har vunnits, varigenom tornen varit till ovärderlig nytta.

Inom Västernorrlands skogrika län anses tornbevakningen som en viktig faktor i det förebyggande skogsbrandförsvaret. Önskemål om att flera torn skall byggas ha inkommit, men vi kan rimligtvis icke taga upp dessa framställningar, samtidigt som det på grund av bristande anslag ifrågasättes, att en del av de redan befintliga 18 tornen icke skall bemannas.

Tornen ha i möjligaste mån enkelbemannats. En ytterligare nedpressning, som bl. a. resulterar i att effektiviteten eftersättes genom att en del omdömesgilla, vana tornväktare med god lokalkännedom måste bytas ut mot nytt folk, är — om man ser på tornens uppgift i skogsläna — enligt min uppfattning icke ekonomiskt försvarbar.

Samordningen.

Jag vet att en del uppfattat samordningen mellan bygde- och skogsbrandförsvaret på så sätt, att den gamla organisationen avseende skogsbrandförsvaret mer eller mindre spolierats och att bygdebrandförsvaret övertagit det förnas funktion. Detta även om bygdebrandförsvaret saknar erfarenhet och kompetens att släcka skogsbränder. Jag vill därför särskilt understrika, att den genomförda samordningen icke i något avseende splittrat den gamla skogsbrandförsvarsorganisationen utan endast inlemmat densamma. Syftet har varit att skapa slagkraftiga och effektiva utrustningsenheter, som kunna utgöra stommen i allt släckningsarbete. Dessa enheter utgöras av brandkåren och dess reservbrandstyrkor för skogsbränder. Dessa senare, som ju tillhöra brandkåren och har samma ersättning, består av utvalt skogsvant folk

*) Anförande vid konferens för länsskogsbrandinspektörer den 4 juni 1952 i Örnsköldsvik.

med skyldighet att omedelbart infinna sig och påbörja släckningsarbetet. Strävan är sålunda att få till stånd snabbast möjliga utryckning, varvid erforderlig materiel lätt kan medföras.

Ehuru väl ingen vill bestrida det principiellt organisatoriskt riktiga i att kommunens brandförsvar i sin helhet står under samma befälhavare, som också i de flesta fall är lättast anträffbar, är det lika självklart att brandchefen måste handha sin uppgift med stort omdöme om det hela skall klaffa.

I våra glest bebyggda skogstrakter med stora avstånd och med brist på vägar och vatten måste brandförsvaret organiseras från fall till fall. Den skogliga erfarenheten och lokalkännedomen måste *helt* utnyttjas. I många fall — t. ex. vid en skogsbrand, som är av sådan storleksordning att uppbåd erfordras — kan det vara riktigtast att släckningsledningen överlämnas till en erfaren skogsman. I ett flertal skogskommuner har vice brandchef förordnats med hänsyn till dessa synpunkter. Mig veterligen har det heller aldrig klickat i detta hänseende.

Det är även av största betydelse, att brandlagens bestämmelser om släckningsskyldighet för en var står klart för befolkningen, och att den är på det klara med att brandkåren och reservbrandstyrkorna endast utgöra stommen i organisationen.

Slutligen vill jag beträffande samordningen citera ett meddelande från en brandchef i en av våra skogskommuner:

"Jag var tidigare blivitsamordnare till samordningen, men har jag blivit överbesvärd om att samordning mellan bygdebrandförsvaret och skogsbrandförsvaret är det enda riktiga, för tack vare brandkårens snabba utryckning kan i de flesta fall elden begränsas innan någon stor skada uppstått. Inom kommunen ha vi tack vare brandkåren släckt allt tillbud till skogsbrand och kanske därför räddat stora värden."

För att brandkåren och beredskapskåren ska kunna fungera som stomme vid skogsbränderna fordras emellertid att de *dels* skola vara utrustade med lämplig materiel, *dels* vara väl utbildade och övade. Och här äro vi nu först inne på utrustningsfrågorna.

Utrustning.

Brandkårens tunga materiel kan ju vara synnerligen ändamålsenlig. Jag vill som exempel ange en brand för några år sedan i grann-

kommunen till Örnsköldsvik, Själeved. Denna brand var en synnerligen svårsläckt och omfattande markbrand, som skulle krävt en mycket långvarig och dyrbar efterbevakning av militär, om icke effektiv släckning hade kunnat verkställas genom seriekörning med motorsprutor. Närmaste tillgång till vatten var c:a 3 km. från brandplatsen. Höjdskillnaden var c:a 100 m. Slangen lades ut från en ångbåt med flodspruta. Drivmedel m. m. transporterades i skogsterrängen med jeep. — (I förebyggande syfte kan det f. ö. i vissa fall kanske vara klokt att träffa mera generella uppgörelser med ångbåtsägare för utnyttjande av flodsprutor, där så är lämpligt.)

*

Jeepar är ju en utomordentlig tillgång vid skogsbränder. Då kommunerna i ett flertal fall av ekonomiska skäl icke kunnat anskaffa jeepar har inom länet träffats överenskommelser med en del större skogsägare, att dessa vid behov ställa jeepar till förfogande.

Den tyngre materielen är naturligtvis effektivast när det finns goda vägar och god vattentillgång, men i de flesta fall är ju terrängen svårframkomlig och vattentillgången mindre god. Vår strävan är att förutom handredskap få våra brandkärer utrustade med mera lätt materiel: lättare motorsprutor — som också kan bäras — försedda med transportanordningar, blockpumpverk och framför allt tillräckliga mängder smalslang.

Idealet är givetvis att all materiel som överhuvudtaget kan bäras monteras på billiga och effektiva rygghållare. Det kan — som var och en vet — vara besvärligt nog att taga sig fram själv i terrängen utan bördor.

Bland önskemålen från länets skogsbrandskydd vill jag särskilt framhålla upprättandet av depåer vid vissa centralbrandkärer, där det finns tillgång till tvätt. Från dessa depåer skulle brandkärerna kunna förnya (byta) sitt slangförråd efter skogsbrand, då det finns risk att hela förrådet är satt ur funktion.

Vidare önskemål är, att våra stora centralförråd kompletteras med 1) motordriven såg för fällning av träd vid uppläggande av brandgator, 2) fälttelefoner, samt 3) yxslipningsaggregat.

Slutligen önskas givetvis flera körbara vägar samt cykelstigar i den utsträckning som anslag och arbetskraft kan medgiva. En viktig synpunkt i detta sammanhang är, att skogsägarna

se till att icke de redan befintliga skogsvägarna äro blockerade genom timmerräs eller för tumning framrullat virke.

Utbildning.

Jag nämnde nyss att en av förutsättningarna för att brandkåren och beredskapskårens skall kunna fungera som stomme vid skogsbränderna är utbildningen. Det går givetvis icke att centralt svara för samövning i tillräcklig omfattning. Därför ordnar brandcheferna övningar lokalt. — Statens brandskolas kurser hållas alltid i samarbete med ett skogsbolag eller skogsvårdsstyrelsen och då i samband med någon hyggesbränning. Fastän brandkårspersonal utgör stommen deltar även andra kategorier, t. ex. representanter för skogsägareföreningar, militär o. s. v.

I början brände vi relativt stora arealer vid dessa kurser, men vi har nu fått den erfarenheten, att det är mycket mera ändamålsenligt att förlägga kurserna till mindre bränningar, framför allt om vi samtidigt få tillfälle att bränna ett stycke skräpskog. Vid de större bränningarna föreligger ju helt naturligt alltid den risken, att hyggesbränningen blir huvudsaken och för mycket dominerar skogsbrandkurserna. Vid de mindre bränningarna finns däremot alla förutsättningar att åstadkomma en verkligt instruktiv demonstration och övning.

Samarbetet med SJ och militären.

Slutligen vill jag som led i det förebyggande skogsbrandförsvaret något beröra samarbetet med SJ och militären.

Liksom jag antar att förhållandet är även i andra län sänder distriktschefen, efter därom gjord framställning, order rörande rövning efter järnvägslinjerna direkt till banmästarna. Distriktsförvaltningen har i sådana fall alltid ställt sig tillmötesgående.

Med hänsyn till att de eldsprutande tågen otvivelaktigt förorsakar en stor procent av skogsbränderna i landet, vill jag uttala som ett önskemål, att riksbrandinspektören centralt ägnar detta förhållande fortsatt uppmärksamhet. Jag tror att en hel del skulle vinnas om järnvägsstyrelsen utfärdade direktiv särskilt om 1) effektivare översyn av gnistsläcknings- och bromsanordningar, 2) bättre kontroll över att asklådorna tömmas, 3) att tankvagn, som kan kopplas till dressin, placeras på lämpliga av-

stånd å större stationer, 4) att de anställda för-
männen skall deltaga i de inom länen anordnade skogsbrandkurserna. (Beträffande det sistnämnda har baningenjören i Sollefteå lovat beordra samtliga 9 banmästare i sitt distrikt till brandskolans skogsbrandkurs i Sollefteåtrakten nästa måndag och tisdag.)

För några år sedan inträffade, under mycket torr väderlek, en större skogsbrand i Flyn, här i Angermanland, varvid risk förelåg för ett av våra större kraftverksbyggen. Med hänsyn härtill rekviderades militär från Sollefteå. När jag kom upp stod det 100-tal man i beredskap nere i byn medan befälhavaren var ute och rekognoscerade. I detta fall var brandplatsen belägen c:a 7 km. från landsvägen i besvärlig terräng, där vägar och delvis också stigar saknades. Omedelbart efter denna brand hade jag en överläggning med regementschefen, varvid denne lovade att i förekommande fall i första hand organisera förbindelsetjänst. Jag tror att en organisation som går ut på att få militär hjälp i detta hänseende är mycket värdefull.

I stort sett organiseras denna signalverksamhet på så sätt att en militärpatrull omedelbart sändes ut med RA 100 (telefon utan tråd), som bäres på ryggen med mes. Bäraren telefonerar under förflyttning. RA 100:s räckvidd är upptill 10,000 meter. Idealavstånd 5,000—6,000 meter. Terrängförhållandena böra dock nog beaktas. Således nås ogynnsamma resultat om höga berg och höjder skiljer de båda apparaterna åt.

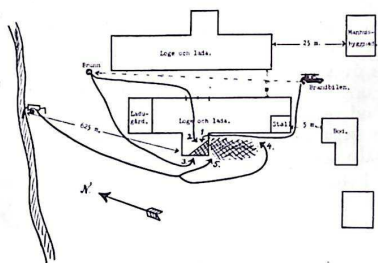
Avsikten är, att på en skogsbrandkurs i nästa vecka samöva förbindelsetjänsten. Vi avvaktar resultatet med stort intresse och hoppas mycket av detta samarbete och denna militärens insats för skogsbrandförsvaret.

Som ett allmänt önskemål vill jag härtill framhålla, att det vore värdefullt med en ännu kraftigare propaganda än som nu sker om nödvändigheten av försiktighet med eld i skog och mark. I detta sammanhang vill jag passa på tillfället att ge en honnör åt Mo och Domsjö AB, som under den tid risk för skogsbrand föreligger låter skogstjänstemännen på sina resor medföra brandutrustning i sina bilar. Metoden är väl värd att tagas upp och föras vidare.

Och så till slut vill jag uttrycka ännu ett önskemål, nämligen att, när det gäller skogsbrandförsvaret, kommungränserna och även länsgränserna suddas ut — i den mån så är organisatoriskt möjligt.

Lyckad släckning trots olämpligt placerad halmstack

På eftermiddagen den 13 maj i år kallades Vretstorps brandkår till gården Sågebol där några småpojkar vid lek med tändstickor invid en halmstack antänd denna. Som framgår av nedanstående skiss var halmstacken högst olämpligt placerad, och risken därför stor att samtliga uthusbyggnader skulle antändas. Men Vretstorps brandkår utförde ett synnerligen gott arbete.

Om branden skriver släckningsledaren, brandchefen Per Andersson:

"Avståndet mellan halmstacken och uthuslängan var endast 1 m. Vid brandtillfället rådde svag sydvästlig vind.

När vi kom till brandplatsen sex minuter efter sedan larm inkommit var halmstacken över-

tänd och elden hade spritt sig till den intilliggande uthuslängan. Där hade elden fått ganska gott fäste i taket inne i utbyggnaden av uthuslängan, i vilken bl. a. förvarades mycket halm.

Det första angreppet gjordes med en 25 m/m smalslangledning från brandbilens vattentank mot det inne i uthuslängan brinnande taket för att där förhindra eldens vidare spridning. Läget var då så pass kritiskt, att jag ansåg det säkrast att samtidigt lägga ut en grovslangledning från en bäck 625 m. från brandplatsen.

När vattnet i brandbilens tank tog slut flyttades bilen till gårdsbrunnen, där vattentillgången emellertid var ringa. Två smalslangledningar uttogos dock härifrån. Strax efter det bilen flyttats till brunnen fick vi så fram vatten i den grova ledningen från bäcken.

Ungefärliga värdet av de hotade byggnader-na var 40.000 kronor."

Den korta redogörelsen för det lyckade släckningsarbetet visar bl. a. det stora värdet av att brandkåren var utrustad med en bil med vattentank. Men den visar också, att

Halmstack bör placeras minst 12 meter från byggnad!

Ek.

BRANDHJÄLMAR

av stål
Svart- eller vitlackerade, med polerad lättmetallskam och extra prima skinninredning.

Alla hjälmar försedda med hållare för nackskydd.

Snabbinställning av hakrem.

Leverans sker omgående.

Rekvirera provhjälm.

MOLIN & WESTBERG

Mäster Johangatan 5

MALMÖ

Tel. 388 40, 759 12

Specialfirma i brandredskap

Brandchefer

Har Ni tänkt på att skydda Edra egna anläggningar mot eldsvåda?
Senast i december 1950 drabbades en brandstation av eld.

Låt därför installera **AUTOMATISKT BRANDALARM SYSTEM TJEDER.**

Vi utarbete utan kostnad eller förbindelse för Er en offert, om vi erhålla ritningar över de byggnader, som Ni önskar skyddade.

AUTOMATISKT BRANDALARM AB

Stockholm

MALMKÖPING
tel 338 växel

Göteborg

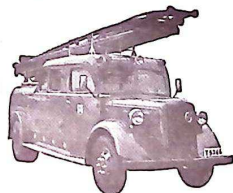
Av försäkringsbolagen godkänd anläggningsfirma

BRANDBILAR — AMBULANSER

och SPECIALFORDON för BRANDKÄRER byggs vid vår karosseriverkstad i önskat utförande.

Försäljning av alla slags förekommande brandredskap.
Tillverkning av: *Slangväskor, slanglådor och vattentankar* m. m.

(Begär offert!)

BRANDSKYDDSTEKNISKA BYRÅN, KALMAR

Ulfeldsgatan 16

Tel. 129 76 - verkst. 161 76

stålhelmar. Ca 33.000 helmar såldt: de senaste 12 åren. Finns för omgående leverans.
Gamla helmar, även av andra fabriker, kunna förses med vår nya inredning.

Jonsbereds linnestång samt all övrig brandmateriel till lägsta priser

NYTT HJÄLMAR NYTT MED STÄLLBAR INREDNING

Hjälmen kan inställas för 4 storlekar samt delar därav. Mjuk anliggningsrem som passar alla huvudformer och håller hjälmen stadigt på huvudet utan att trycka. Hjälmen är krymp- och rostfri. *Patentsökt.* Våra lättmetallshjälm har 3 gånger bättre värmskydd än lackerade

BRISSMANS BRANDREDSKAP, Halmstad — Tel. 3333

Några intryck av amerikanskt brandförsvar 1952

Av brandingenjör *Kaare Brandsjö.*

National Fire Protection Association (NFPA) i Boston är den amerikanska motsvarigheten till Svenska Brandskyddsföreningen. En av dess arbetsuppgifter är att för det amerikanska folket söka klargöra vilka förluster, inte minst i människoliv, det årligen åsamkar sig självt på grund av bränder. Att det är en betydelsefull uppgift förstår man, då man hör att ca 10 000 människor årligen beräknas omkomma genom brand i USA och att värdeförlusterna beräknas till ca 800 milj. dollar.

Verkligheten bakom dessa siffror konfronterades jag med bl. a. under en vecka i Chicago, då jag hade tillfälle medfölja på brandutryckningar, varvid i skrämmande många fall människor innebrändes, särskilt i bostadshus och hotell. Orsakerna till att eldsvådorna så ofta kräver människoliv är bl. a. mindre gott byggnadssätt men även ofta ett ofattbart nonchalerande av välkända brandorsaker och risker, sådana som t. ex. varm aska, tobaksrökning och handhavande av eldfarliga vätskor. Bostadsbebyggelsen är i större utsträckning än vi föreställer oss av trä, och stenhus har ofta tunna trä mellanbottnar utan fyllning. Vidare förekommer öppningar och ventilationssystem, som lätt sprider elden och försvårar livräddning och släckning. Hotellbränderna orsakas ofta av tobaksrökning, varvid rök och brandgaser från ett antänt rum sprider sig genom ej avskilda korridorer och trappor och till andra rum genom luckor över dörrarna. I Los Angeles hade jag tillfälle se en typisk sådan hotellbrand, vilken krävde sju människoliv, medan ett stort antal personer räddades över brandkårens stegar (bild 1). Släckningsarbetet sköttes här mycket elegant, huvudsakligen med smalslang, och endast obetydliga vattenskador uppstod, trots att branden härjade ett 20-tal rum i två våningar. Släckningssättet stod i stark motsats till det, som praktiserades i en del andra större amerikanska städer (bild 2), och vilket ofta var motiverat av byggnadssättet.

Förebyggande brandskyddet utbygges.

Mycket tyder emellertid på att NFPA:s, brandkårens och försäkringsbolagens upplysnings- och inspektionsverksamhet håller på att medföra en markant omsvängning mot bättre allmänt brandskydd. Standardiserade brandskyddsnormer, brandskyddsundervisning i skolorna samt kanske mest de utökade brandskyddsbyråerna vid brandkåren verkar i denna riktning. De senare är i vissa städer av betydande omfattning. I Boston t. ex., en stad av Stockholms storleksordning, fanns sålunda inalles 59 man i en förebyggande brandskyddsavdelning under ledning av en särskild chef. Att dessa brandskyddsbyråer är av stor betydelse gavs många exempel på. Fire Marshal Hall i Detroit framhöll härom bl. a.: "De senaste tio åren har medfört en väsentlig förändring i arbetsuppgifterna för många brandkårer här. Brandcheferna av gamla skolan ville gärna vara "generaler", som satte en ära i att visa sina kårer i verksamhet. Brandchefer av den

Bild 1. Natlig hotellbrand i Los Angeles med sju dödsoffer men med stort antal räddade över brandkårens stegar. Invärdig släckning huvudsakligen med smalslang, trots trä mellanbottnar. Obetydliga vattenskador.

Brandsynearbetet på lantgårdar underlätt

nya skolan inser, att de är bättre om de kan klara sig utan dramatiken av larmklockor och tjutande sirener. De gör en bättre insats för sin stad och dess skattebetalare, om de är mera av affärsmän och försäljare (av brandskydd) än generaler inspekterande trupper. Det är större ära att förhindra brand än att bekämpa brand."

Stor sprinklerrabatt.

Om brandskyddet inom civilriskerna i USA måste betraktas som mindre gott, så är det å andra sidan betydligt bättre än hos oss inom vissa industririsiker. Det gäller främst anläggningar försäkrade av bolag eller grupper av bolag, vilka gjort det förebyggande brandskyddet till industriförsäkringarnas viktigaste del. Automatiska sprinkleranläggningar är nära nog obligatoriska för industrier, som försäkras inom de nyssnämnda bolagsgrupperna. En av orsakerna till att sprinkler kunnat genomföras i så stor utsträckning är givetvis, att brandbolagen lämnar betydligt större rabatt härför än hos oss, vanligen 75 % men i vissa fall ända till 90 %. Vid besök på sådana industrier finner man, att utöver sprinklerinstallation även en hel rad andra långtgående brandskyddsåtgärder genomförts.

Som exempel kan nämnas GMC:s Cadillac-fabriker i Detroit, vars brandfarliga avdelningar, motorprovning m. fl., är skyddade icke blott av sprinkler utan även efter behovet av såväl skum- som kolsyreanläggningar med både automatisk och manuell utlösning. Sprutmålningsrummen var på dylika förstklassiga industrier utan undantag utförda så, att sprutningen skedde mot vattenridå, och golvet var ofta av galler över vattenbad. Sektioneringar inom en byggnad förekom kanske ej i samma utsträckning som hos oss, men i gengäld fanns avlopp för rök och brandgaser samt vattenridåer framför oskyddade öppningar.

Den inspektionsverksamhet, som de två stora brandingenjörorganisationerna FM (ömsesidiga bolagen) och FIA (aktiebolagen) bedriver inom sina utvalda risker, sker med mycket stor noggrannhet. Antalet inspektioner är bestämt på förhand. Verksamheten syftar icke bara till att förhindra uppkomsten av eldsvådor eller nedbringa omfattningen av dem utan även till att minska brandpremiekostnaderna så långt möjligt. Som ett litet exempel på den noggrannhet, varmed de nämnda organisationerna bevakar sina risker, berättades för mig, att när en industri meddelar, att en sprinklerventil skall avstängas (obligatorisk anmälan), sändes omedelbart en man ut som "sätter sig på ventilen" tills den kan öppnas igen, eller vidtager särskilda skyddsåtgärder under avstängningstiden.

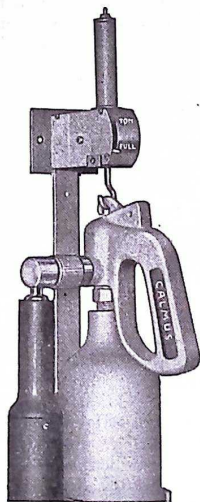
Intensiv forskningsverksamhet.

De resurser, som stå till brandingenjörernas förfogande inom FM och FIA, är mycket stora, vilket jag under en månads lång vistelse vid den förstnämnda organisationen fick många exempel på. FM:s provnings- och forskningscentrum i Norwood utanför Boston ger kanske den bästa bilden härav. I en stor huvudbyggnad finnes bl. a. avdelningar för kontroll och provning av sprinkler, automatisk brandalarm samt stora kemiska och elektriska laboratorier. I en särskild för ändamålet uppförd byggnad kan industri- och lagereldsvådor av önskad typ anordnas för utredningar och forskning. Vidare finnes ett helt försöksfält för prov med oljebränder, dammexplosioner och liknande.

Bild 2. Strålar från vattentorn och kanoner på brandbilar, användas i stor utsträckning mot bränder, som ej äro under kontroll. Byggnadssätt med ringa motståndskraft mot brand tvingar till släckning utifrån.

as med brandskyddsritningar (se sid. 217)

Vågen vakar

Tack vare CALMUS Automatiska viktkontroll har Ni varje ögonblick ständig, effektiv och bekväm kontroll av Edra kolsyresnöapparater.

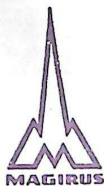
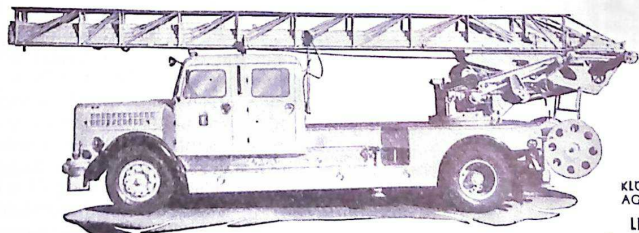
...ännu en orsak att anlita

AB CALMUS

Eriksbergsgatan 38, Stockholm

Tel. 20 10 21, 20 10 32

V Ä R L D S M Ä R K E T M A G I R U S M A S K I N S T E G A R

KLOCKNER - HUMBOLDT - DEUTZ
AG WERK ULM ULM - DONAU

LEVERANSER 1949-1951

Stockholm: 3 st. 30 m. stighöjd
Göteborg: 1 st. 26 m. stighöjd
Malmö: 1 st. 30 m. stighöjd
Norrköping: 1 st. 30 m. stighöjd
Solna-
Sundbyberg: 1 st. 25 m. stighöjd
Karlstad: 1 st. 30 m. stighöjd
Trollhättan: 1 st. 25 m. stighöjd
Östersund: 1 st. 26 m. stighöjd
Sandviken: 1 st. 25 m. stighöjd

EN AV STOCKHOLMS BRANDKÄRS NYA MAGIRUSSTEGAR PÅ SCANIA-VABIS CHASSI

L U C E M A A B

GENERALREPRESENTANT FÖR SVERIGE

NYBROKAJEN 7 - STOCKHOLM - TELEFON 21 00 38, 21 09 26

Många värdefulla erfarenheter har redan gjorts, varav särskilt kan nämnas nya typer av hög-effektiva sprinklerhuvuden.

Ifråga om prov av byggnadsmaterial m. m. finner man de bästa resurserna hos det välkända Underwriters Laboratories i Chicago, som sedan många årtionden utför prov av oljeeldningsaggregat, elektriska apparater och mycket annat, på vilket ställes särskilda fordringar av brandbolagen.

Liksom hos oss är det i Amerika främst brandmateriefirmorna, som för utvecklingen framåt ifråga om släckningsmedel och -materiel, ehuru på sistone med god hjälp av brandteknisk forskning på laboratorierna hos FM, FIA och National Bureau of Standards i Washington D. C. Det är särskilt vattendimman och torrpulvret, som fortfarande dominerar intresset vid nyanskaffningar av brandmateriel inom brandkårer och industrier.

Aktuella släckningsmedel — "Kedjebrytning".

Ifråga om vattendimma har lågtrycksmetoden slagit igenom som den mest använda, dock ännu så länge i relativt begränsad omfattning av brandkåreerna. Det vanligaste släckningsättet är fortfarande vid de flesta brandkåreerna "dränkningsmetoden", som jag såg tillämpad på många håll. En förklarlig utveckling av den smala dimstrålen utgör därför de kanoner för vattendimma, som vissa brandkärer tagit i bruk (bild 3). I detta sammanhang bör emellertid erinras om att "dränknings" med massor av grova strålar och vattenkanoner många gånger är den säkraste släckningsmetoden med hänsyn

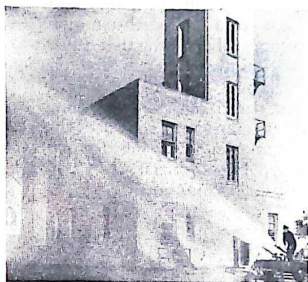

Bild 3. Rullande dubbelkanon för vattendimma av typ lika de svenska insatserna.

till byggnadssättet och avsaknaden av brandmurar i äldre byggnadsbestånd. Till skydd mot de ofantliga vattenskadorna, som lätt blir en följd av de grova släckningarna, finnas särskilda räddningskårer, vars huvudsakligaste hjälpmedel är presenningar och sågspån. En av dessa kårer, Fire Patrol i Chicago, vars verksamhet jag tillsammans med dess svenskamerikanske chef, Curt Janson, vid flera tillfällen fick se på nära håll, visade prov på stor skicklighet vid fullgörande av sina många gånger svåra uppgifter. En ganska allmän uppfattning var dock, att dessa räddningskårer i framtiden borde ingå som en del av brandkåreerna.

Ifråga om torrpulverapparaterna (dry chemical), som får högsta betyg av provningsinstanserna, gav professorn i brandteknik, Ahern, vid Illinois Tekn. Högskola, den intressanta upplysningen, att en av hemligheterna med

Befattningen som

I:e vice brandchef

i Örebro stad kungöres härmed till ansökan ledig.

För att kunna antagas till befattningen skall sökanden hava genomgått brandchefs kurs kat. I vid Statens Brandskola.

Befattningen är placerad i lönegrad 23 med en begynnelselön av f. n. kr. 13.584:— och en slutlön av kr. 16.104:—. Beklädnadsersättning utgår med kr. 552:— per år. Samtliga pensionsavgifter erläggas av staden, som är ansluten till S. K. P. Befattningshavare är, därest tjänstebostad anvisas, skyldig bebo densamma. Befattningen tillsättes med en uppsägningstid av sex månader, och har den blivande befattningshavaren att ställa sig till efterrättelse bestämmelserna i stadens tjänsteregulering. Sökande, som för löneklassuppflyttning vill räkna sig tillgodo tidigare, likvärdig sysselsättning, skall i ansökan ange detta.

Sökande skall efter anfordran kunna förete nöjaktigt läkarintyg enligt fastställt formulär.

Till Drätselkammarens andra avdelning ställd ansökan skall senast den 15 sept. 1952 vara ingiven till brandchefen i Örebro.

Örebro den 21 augusti 1952.

Drätselkammarens andra avdelning.

torrpulvrets släckningsverkan synes vara att söka i någon form av kedjebrytning av förbränningsförloppet. För närvarande pågår prov med andra släckningsmedel och kombinationer av släckningsmedel, och resultaten hittills av dessa styrker teorin om "kedjebrytning" som ett nytt ord att räkna med i eldsläckningsterminologien. Sannolikt dröjer det därför icke länge, innan torrpulvret överträffas av andra kombinationer av släckningsmedel.

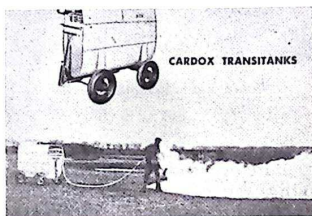

Bild 4. Kolsyresnöaggregat med till -18°C nedkyl-da behållare. De äro i princip utförda som ett elektriskt kylskåp på hjul och stå på uppställningsplatsen anslutna med en sladd till ledningsnätet.

Att släcka oljebränder med luft låter ju i förstone otroligt, men detta släckningssätt såg jag prov på hos Fords stora bilfabrik i Dearborn. Släckningen tillgår så, att luft inblåses i botten på oljebehållaren och pressar upp kall olja till ytan i så stor utsträckning, att temperaturen sjunker under flampunkten, varvid branden slocknar.

Ifråga om kolsyra slutligen noteras en intressant nyhet i form av nedfrysta kolsyrebehållare till en temperatur av -18°C . Behållarna inneslutes i väl isolerade kylboxar med inbyggda el. kylmaskiner, som bibehåller den låga temperaturen (bild 4). Härigenom får man behållarna att rymma betydligt mer kolsyra än vid rumstemperatur, och släckningseffekten blir avgjort bättre på grund av avsevärt större snöbildning. Denna beräknas enligt uppgift från tillverkarfirman till 47 % vid nedkylning till -18°C i motsats till endast 24 % vid rumstemperatur.

Åtskilligt mera skulle vara att berätta om amerikanskt brandförsvaret av idag, men med ovannämnda axplock hoppas jag dock ha givit en översiktsbild av det, som närmast torde vara av intresse för Brandkärstidskrifts läsare.

TEMPUS

Frontpump

Användningsområden:
 På tankvagnar. Lagom stor att utnyttja vattnet i tanken.
 På skogsbrandjeepar o. dyl. Monteras på alla typer av jeepar och traktorer.
 På lätta fordon som förstahandsredskap innan tyngre sprutor kommit igång.
 Kombinerad med Tempus Ejektor som länsump (700 lit/min).

Fördelar:
 Stor kapacitet: 180 l/min vid 5 kg/cm².
 Direkt drivning från motoraxeln. In- och urkoppling på ett ögonblick utan verktyg.
 Lågt inköpspris och stor livslängd.
 Helt av rostsäkert material.
 Elegant inkapslad i aluminiumhuv.

Begär offert med referenslista och tekniska upplysningar.

AB SVENSKA TEMPUS

KUNGSGATAN 38 — STOCKHOLM — TEL. 111835

Återförsäljare: Ingenjörfirma Molin & Westberg, Mäster Johansgatan 5, Malmö. Tel. 388 40.

Svensk standard

Den svenska standarden över brandskyddsmateriel, som utarbetats inom Svenska Verkstadsindustrins Standardcentral, SMS, har till syfte att förenkla och förbättra brandskyddsmaterielen och säkra samarbetet brandkärorna emellan. Det är därför av största betydelse att endast standardiserad, SIS-märkt materiel kommer ifråga vid inköp.

Hittills har följande standard utgivits:

SMS	Brandskydd	Utgåva	Antal trycksidor
1150	Brandskyddsmateriel. Slangkoppling för 63 mm tryckslang. (Normalkoppling I)	1	1
1154	Brandskyddsmateriel. Slangkoppling, 63 mm för 51 mm tryckslang. (Normalkoppling I)	1	1
1155	Brandskyddsmateriel. Slangkoppling, 63 mm för 76 mm tryckslang. (Normalkoppling I)	1	1
1156	Brandskyddsmateriel. Kopplingsdel för anslutning till 63 mm slangkoppling. För lödning	1	1
1157	Brandskyddsmateriel. Kopplingsdel för anslutning till 63 mm slangkoppling. Invändigt gängad	1	1
1158	Brandskyddsmateriel. Kopplingsdel för anslutning till 63 mm slangkoppling. Utvändigt gängad	1	1
1175	Brandskyddsmateriel. Lock för 63 mm slangkoppling	1	1
1151	Brandskyddsmateriel. Slangkoppling till 63 mm tryckslang. Gängdel	1	1
1152	Brandskyddsmateriel. Slangkoppling till 63 mm tryckslang Hylsa	1	1
1159	Brandskyddsmateriel. Slangkoppling, 63 mm för 51 mm tryckslang. Hylsa	1	1
1160	Brandskyddsmateriel. Slangkoppling, 63 mm för 76 mm tryckslang. Hylsa	1	1
1153	Brandskyddsmateriel. Slangkoppling till 63 mm tryckslang. Packning	2	1
1161	Brandskyddsmateriel. Brandposthuvud med fast överdel	1	1
1162	Brandskyddsmateriel. Brandposthuvud med vridbar överdel	1	1
1163	Brandskyddsmateriel. Grenrör för anslutning till 63 mm slangkoppling	1	1
1164	Brandskyddsmateriel. Brandventil. Vinkelventil. Ansl. nr 70	1	1
1165	Brandskyddsmateriel. Avstängningsventil. Snedsättesventil. Ansl. nr 70	1	1
1166	Brandskyddsmateriel. Fotskruv för brandposthuvud	1	1
1167	Brandskyddsmateriel. Brandpostmutter	1	1
1168	Brandskyddsmateriel. Strålrör för anslutning till 63 mm slangkoppling	1	1
1169	Brandskyddsmateriel. Munstycke för strålrör med avstängning. 10, 14 och 18 mm utlopp	1	1
1170	Brandskyddsmateriel. Munstycke för strålrör med avstängning. 10 mm utlopp	1	1
1171	Brandskyddsmateriel. Munstycke för strålrör utan avstängning	1	1
1172	Brandskyddsmateriel. Munstycke för strålrör. Avstängningskran	1	1
1173	Brandskyddsmateriel. Munstycke för strålrör. Munstycksspets med 10, 14 och 18 mm utlopp	1	1
1174	Brandskyddsmateriel. Munstycke för strålrör. Munstycksspets med 10 mm utlopp	1	1
1176	Brandskyddsmateriel. Slangkoppling 32 mm för 32 mm slang	1	1
1177	Brandskyddsmateriel. Slangkoppling 32 mm för 25 mm slang	1	1
1178	Brandskyddsmateriel. Slangkoppling 32 mm för 38 mm slang	1	1
1179	Brandskyddsmateriel. Kopplingsdetalj invändigt gängad för anslutning till slangkopplingshalva, 32 mm	1	1
1180	Brandskyddsmateriel. Kopplingsdetalj utvändigt gängad för anslutning till slangkopplingshalva, 32 mm	1	1
1181	Brandskyddsmateriel. Övergång mellan slangkopplingshalvor 32 och 63 mm	1	1
1182	Brandskyddsmateriel. Slangkoppling, 32 mm. Kopplingshuvud, konstruktionsritning	1	1

Beställ brandskyddsritningar för lantgårdar (se sid. 217)

Lyckad branddag i Ystad

Den branddag, som lördagen den 9 augusti firades i Ystad blev en verklig succé både vad beträffar publiktillslutning som det härliga sommarvädet. Frivilliga brandkåren i Ystad stod som inbjudare och arrangör och de närliggande orterna hade mangrant hörsammat kallelsen. Sålunda deltog Ystads stads brandkår samt de frivilliga kårerna i Högestad, Löderup, Lövestad, Röddinge, Snårestad, St. Köpinge, St. Herrestad, Valleberga, Åsperöd, samt representanter för våra vänorter Sölleröd i Danmark med 9 man och Ekenäs i Finland med 3 man.

Samtliga deltagande kårer avlämnades på Stortorget till brandchefen i Ystad, ryttmästare Tore Barje. Här hade samlats en mångtusenhövdad skara av skådelystna, som med spänning följde den pampiga och punktliga uppmarschen. Brandchefen Barje höll hälsningsanförandet och han framhöll bl. a. att denna branddag, som förmodligen var den första i landet, tagits upp efter idéer från Danmark och Finland.

Så blev det avmarsch till hamnen med "Frivilligans" musikkår i spetsen och de bemannade brandbilarna i en lång kortege. Stundtals hade brandbilarna sirenerna fullt pådragna, vilket särskilt senterades av det unga Ystad. Vid hamnen avbröstades motorsprutorna och tvenne strålar utgick från varje, så att efter en liten stund kunde man se inte mindre än ett 40-tal strålar skjuta upp i höjden. Sedan materielen åter plockats ihop fortsattes färden till idrottsplatsen, där tävling ägde rum mellan de olika avdelningarna.

De deltagande lagen bestod av en plus fem man och det gällde att först föra fram en motorspruta

ett totala meter, koppla sugslangen och tryckslangen, dra fram den senare, koppla ett grenrör och så två ledningar från detta fram till en plattform, där en stege restes och de båda strålförarna med påtagna gasmasker fick äntra upp. Allra sist skulle motorsprutan startas efter klarsignal.

Det vittnar om god kondition och skicklighet hos brandmännen då hela momentet kunde av den snabbaste kåren, Lövestad, genomföras på en minut och tre sekunder. Som överdomare fungerade Skånska Brandkårsförbundets konsulent Folke Rosenberg med biträde av brandchefen Tore Barje, v. brandchefen Malte Lindén och brandförmännen Birger Lassén och Konrad Siggelkow. Prisutdelningen förrättades av överstinnan Flach och prislistan fick följande utseende: 1) Lövestad 1.03,0, 2) Snårestad 1.03,1, 3) Högestad 1.04,8, 4) "Frivilligan", lag II, 1.05,0, 5) "Frivilligan", lag I, 1.09,8, 6) Valleberga 1.13,5.

Ett extrapris för den elegantaste insatsen hade skänkts av Snårestads brandkår och detta tilldelades det danska laget, som delvis var handikapat av obekantskap med den svenska materielen.

Så övergicks det till den lättare delen av programmet, som ville visa hur "Frivilligan" släckte i forna dagar. Eld hade utbrutit i ett hus (uppfört av masonite och papp) och så genomfördes en tidstrogen alarmering medelst klämtning och lurbläsning från kyrktornet samt trumslagning på gatorna. En avdelning ryckte ut med den gamla handkraftsprutan och mannarna var iförda den tidstroga uniformen. Framkomna till eldstället "räddades" lösöret genom att det handlöst kastades ut genom fönster och dör-

SMS		Utgåva	Antal trycksidor
1183	Brandskyddsmateriel. Slangkoppling, 32 mm. Packning	1	1
1184	Brandskyddsmateriel Grenrör med avstängning för anslutning till slangkopplingshalva, 32 mm	1	1
1185	Brandskyddsmateriel. Munstycke med avstängning, för anslutning till slangkopplingshalva, 32 mm	1	1
1186	Brandskyddsmateriel. Munstycke med avstängning, för anslutning till slangkopplingshalva, 32 mm. Munstycksskran	1	1
1187	Brandskyddsmateriel. Munstycke med avstängning, för anslutning till slangkopplingshalva, 32 mm. Munstycksspets	1	1
1516	Handredskap. Pikyxor	1	1

Denna standard är tryckt på lösblad i A 4-format, och priset är 40 öre per trycksida (+expeditionsavgift: 1 krona per beställning). Hela gruppen omfattar 39 trycksidor.

Abonnemang kan även tecknas, varvid publikationerna sändes automatiskt, allteftersom

de utkommer. Denna standard ingår i abonnemangsgrupp 614.8 Skyddsteknik.

Försäljningen av standardpublikationer ombesörjes av Sveriges Standardiseringskommission, SIS.

Skriv till SIS, Box 32 95, Stockholm 3, eller ring Stockholm 23 04 00.

INHALATIONS-*apparat*

Apparaten är av Drägers kända tillverkning. Den transportabla typen i förvaringskoffert av ek är särskilt lämplig att ingå i ambulansutrustning eller i en industris sjukrumsutrustning.

Behandling eller återupplivning av gaskadade, rök-förgiftade, drunknade etc. sker snabbast och mest effektivt med syrgas ev. i kombination med kolsyre tillsats.

Utförlig beskrivning på de olika apparaterna erhåller Ni, då Ni begär vårt specialprospekt.

Komplettera Er utrustning för att kunna ge största möjliga hjälp, när det behövs.

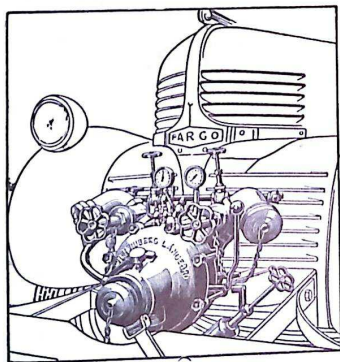

BICAPA
STOCKHOLM

BIRGER CARLSON & Co AB

Kaptensgatan 6 • Telefon (växel): lokalsamtal 67 91 30
STOCKHOLM Ö rikssamtal 62 49 56, 62 49 92

FRONTPUMPAR

för upp till 2000 m/lit.
vid 9 kg/cm²

Med avgasevakuering,
oljekylning och synkr.
koppling till motorn.

Kort leveranstid.

Wilh. Rubergs Fabriks-Aktiebolag

LANGEBRO

Tel. Kristianstad 101 74 och 101 78

Liv- och säkerhetslinor

"DAVY"

RÄDDNINGSLINAN
med två gördlar och
automatisk nedfiring;

"STOP-CHUTE"

med en gördel
och automatisk
upprullning;

"LIV-KUSTOS" enkel och dubbel

BRANDREDSKAPSFIRMAN

ODENIUS

AKTIEBOLAG

"STOP-CHUTE"

Ö. Hamngatan 16 — G Ö T E B O R G — Tel.: 13 69 35, 13 69 47, 13 15 96

"DAVY"

Knappar, Möss- och Medlemsmärken

för Svenska Brandkårens Riksförbund

C. C. Sporrong & Co.

Kungsgatan 17, Stockholm 7

Telefon 22 56 60

Nyheter från Brissmans

Manskapslina av NYLON, brottgräns c:a 900 kg., vikt med väska 650 gram. Ruttnar ej, mjuk och smidig även om den är våt samt slitstark.

Manskapslina med stålwire, brottgräns 850 kg., stark och eldsäker.

Bälthake av lättmetall, brottgräns 2.520 kg., lätt och rostfri.

Monteringshylsor för brandslangar, vulkaniseringsapparater samt all övrig brandmateriel med kort leveranstid.

Brissmans Brandredskap, Halmstad

Telefon 3333

Bemärkelsedagar

Erik Arve 60 år

Stockholms brandchef, Erik Arve, fyller den 8 oktober i år 60 år.

Inom Svenska Brandkärnans Riksförbund har Erik Arve visserligen icke intagit någon utåt framträdande post, men icke dess mindre har förbundet kunnat dra den största nytta av hans välvilliga inställning till de angelägenheter inom brandskyddsområdet förbundet företräder.

Huvudstadens brandkår kommer väl alltid och i många avseenden att intaga en central ställning inom rikets brandväsende. De erfarenheter, som där vinnas snabbare än på andra håll, har Stockholms brandkår generöst delat med sig. Denna utåtriktade inställning till brandskyddet i stort har vid huvudstadens brandkår alltid funnits och under Erik Arves chefstid ytterligare befästs. Här skall endast som exempel omnämnas hur de standardiseringssträvanden, som riksförbundet sedan årtionden arbetat för, hos Erik Arve fått ett hjärtligt stöd, bl. a. genom att

kunnig arbetskraft ställts till förfogande för både utredningsarbete och försöksverksamhet.

Erik Arve är icke blott Stockholms brandchef. För mycket stora delar av brandbefälet i landet är han därefter en god vän och rådgivare. Trots hans stora arbetsbörda ger han sig alltid tid att lyssna till yrkeskollegerna och delar generöst med sig av sitt gedigna kunnande. Med yrkeskolleger menar jag här var och en som sysslar med brandförsvar. Erik Arve tillhör de människor som utan yrkeshögfärd kan lyssna till alla, som har något förnuftigt att diskutera. Vid denna högtidsdag vill Svenska Brandkärnans Riksförbund deltaga i hyllningarna och tillsammans med de hjärtligaste lyckönskningar också uttala ett tack för de gångna årens förbundet så givande samarbete.

N. Grönvall.

60 år.

5/10 Andersson, A., Brandchef, Enköping.

50 år.

22/10 Jansson, B., Brandmästare, Mariefred.

Utnämning.

Till v. brandchef i Solna-Sundbybergs brandkår har utnämnts brandinspektör Göran Bergström, Uppsala.

Till brandkapten vid Borås brandkår har förordnats v. brandchef C.-A. Sandberg, Karlskoga.

rar. Så fick man fram vatten och elden kunde släckas. Uppvisningen ville visa brandsläckningen kring sekelskiftet och naturligtvis lockade det till stor munterhet vid jämförelse med vår moderna materiel.

Sedan samlades deltagarna i branddagen, c:a 300, med damer till en kamratmiddag i matsalen på I 7 kasern. Här hälsade "Frivilligans" chef, konsul Hugo Schultz välkommen och han erinrade om uppslaget till dagen, som han fått vid vårt Söllerödsbesök i fjol. Vid hälsningen vände han sig särskilt till de myndigheter inom stad och kommun, som gjort det möjligt för alla kärerna att kunna deltaga, till Skånska Brandkårsförbundets konsulent, kapten Rosenberg, till regementets chef, överste Flach, till Rönne-

stads brandchef, till brandmännen från Sölleröd och Ekenäs, till regementsintendenten, kapten Olsson, som var matställets "källarmästare", samt sist men icke minst till de närvarande damerna.

Kvällen förflöt helt i gemytets tecken och det ena talet avlöste det andra, men det skulle föra allt för långt att referera allt. En mening var emellertid samstämmig och det var att det hela varit en lyckad dag, som borde göras om. Gästernas tack framfördes av överste Flach och chefen Hugo Schultz tackade med blommor regementets husmödrar och kökspersonal samt de medlemmar ur Ystads lottakår, som på ett förtjänstfullt sätt skött serveringen.

Sättaren.

En befattning som brandmästare

vid Uddevalla brandkår är till ansökan ledig med tillträde den 1 januari 1953. Befattningen är placerad i 18 lönegraden av stadens löneplan. Innehavaren av tjänsten erhåller fri uniform enligt fastställd beklädnadsplan. Sökande som önskar tillgodoräkna sig tidigare tjänstgöring för löneklass-
uppflyttning skall ange detta i ansökan.

Till brandstyrelsen i Uddevalla ställd ansökan åtföljd av åldersbetyg samt de övriga handlingar sökande vill åberopa som merit skall senast den 2 oktober 1952 vara brandchefen tillhanda. Läkarintyg avgives först efter anmodan.

Uddevalla den 28 augusti 1952.

Brandstyrelsen.

Inspektör för brandsläcknings- och bevakningsanordningar.

Den person vi söker skall ha erfarenhet av brandskydds- och brandsläckningsfrågor. Han skall trivas med resor och industribesök, skall kunna leda brandövningar och kontrollera brandmateriel. Vi lägger stor vikt vid förmågan att "ta folk" men fäster mindre avseende vid sökandens ålder. Lämplig utbildning: Statens Brandskola kategori I eller motsvarande genom praktik förvärvade kunskaper. Som god merit räknas tjänst i yrkesbrandkår eller som säkerhetschef vid större industri. Lön efter kompetens. Ansökningar ställs till verkställande direktören, Svenska Tarifföreningen, Kungsgatan 26, Stockholm C.

Brandmästare.

Befattningen såsom brandmästare, tillika vice brandchef vid Hässleholms stads borgarbrandkår är till ansökan ledig med beräknad tillträdestid den 1 november 1952.

Kompetensfordran: Brandmästarekurs kat. I vid Statens Brandskola. Brandmästaren är placerad i lönegrad Ca 18 samt åtnjuter arvode som vice brandchef 500 kronor och beklädnadsersättning 528 kronor årligen. Befattningshavaren är skyldig underkasta sig gällande tjänste-, avlönings- och pensionsreglementen ävensom de ändringar däri, som framtiden kunna komma att i vederbörlig ordning beslutas.

Sökande, vara brandstyrelsen reflekterar, är skyldig att före antagandet förete läkarintyg. Den, som för löneklassuppflyttning önskar tillgodoräkna sig föregående anställning eller militär tjänstgöring, skall ange detta i ansökningen.

Till brandstyrelsen ställd ansökan, åtföljd av uppgifter om ålder och civilstånd, meritförteckning, betygsavskrifter samt de övriga handlingar, sökanden vill åberopa, skall vara inkommen till stadskansliet i Hässleholm senast den 1 oktober 1952. Närmare upplysningar lämnas av brandchefen, tfn 483 eller 442.

Brandstyrelsen.

Brandmästare.

Befattningen som brandmästare vid vår industribrandkår om ca 30 man är till ansökan ledig. Sökande, som skall vara kompetent att handha brandväsendet vid företaget, bör vara omkring 35 år och ha genomgått brandmästarekurs kat. I vid Statens Brandskola samt äga god praktik, ej nödvändigtvis från industribrandkår. Familjebostad ställs till förfogande.

Ansökan med betygsavskrifter och uppgift om referenser, löneanspråk och tidigaste tillträdesdag ställs till vårt personalkontor.

AKTIEBOLAGET BOFORS, Bofors.

FORETAGET ANSLUTET

Befattningen som

brandinspektör (brandkapten)

vid Uppsala stads brandkår är till ansökan ledig att tillträdas snarast möjligt.

Begynnelselönen är upptagen i 21 lönegraden i för Uppsala stads ordinarie tjänstemän gällande löneplan och utgör kr. 12.120 och slutlönen efter nio års väl vitsordad tjänstgöring 14.364 kronor inkl. rörligt tillägg. Beklädnadsbidrag utgår med kr. 450:—.

Med befattningen följer skyldighet bebo tjänstebostad, för vilken f. n. erlägges årlig hyra å kr. 1.128:—.

Kompetensvillkor: Brandchefskurs kat. I.

Blivande befattningshavare är skyldig underkasta sig gällande tjänste-, avlönings- och pensionsreglemente ävenså de ändringar däri, som framtiden kunna komma att i vederbörlig ordning fastställas.

Till brandstyrelsen ställd ansökan, åtföljd av åldersbetyg och de handlingar, sökanden önskar åberopa, skall vara brandchefen tillhanda senast den 25 sept. 1952 kl. 12.00. Läkarintyg på anmodan.

Brandstyrelsen.

BESTÄLLNINGSLISTA å litteratur

Antal ex.

<i>Allmänna grunder och förfaringsätt vid eldsläckning</i> , av R. Stridbeck, 1944	å 1: —
<i>Allmänna synpunkter på bebyggelse med hänsyn till brandrisk och släckningsmöjligheter</i> , av R. Götherström, 1945	å 0: 75
<i>Anvisningar för landsbygdens brandsyndeförrättare vid utskrivande av brandsyneprotokoll</i> , av E. Rosinander, 1945	å 0: 75
<i>Brandbefälet inför nya byggnadslagstiftningen</i> , av E. Ström, 1948	å 0: 75
<i>Brandfarliga elektriska anordningar</i> , av R. Götherström, 1945	å 0: 75
<i>Brandförsvarshandbok för kraftanläggningar</i> , 1946	å 3: —
<i>Brandpumpar. Funktion och användning</i> , av H. A:son Moberg och K. Brandsjö, 1951	å 1: —
<i>Brandskyddet på lantgårdar</i> , av R. Götherström, 1945	å 0: 75
<i>Brandskyddsritningar för lantmannabyggnader</i> , av Lantbrukets Brandskyddskommitté 1952	å 22: 50
<i>Brandsyn i offentliga samlingslokaler</i> , av T. Mohlin, 1946	å 0: 50
<i>Brandsyn å industrier</i> , av Chr. Möller, 1945	å 0: 75
<i>Brandsyneprotokoll (148×210 m/m) i häften om 50 duplikat</i>	å 2: 75
„ (210×297 m/m)	å 0: 06
	Minst 100 ex.
„ (210×297 m/m) i häften om 25 duplikat	å 3: 25
<i>Eldsläckningslära</i> , av R. Stridbeck och C. Bergström, 1946	häft. å 4: —
	inb. å 6: 50
<i>Eldsläckningsräkningar</i> , häfte om 20 omgångar, 1950	å 3: —
<i>Eldsvådors förebyggande. Handledning för brandcheferna i våra mindre samhällen</i> , av R. Stridbeck, 1931	å 0: 50
<i>En brandkår och dess försäkringar (särtryck)</i> , 1949	å 0: 50
<i>Formulär till årsberättelse</i> , block om 20 blad, 1948	å 2: —
<i>Grunder och principer för brandväsendets ordnande i våra samhällen och på landsbygden</i> , av R. Stridbeck, 1942	å 0: 50
<i>Handbok i brandundersökningar</i> , av J. Sundin, 1949	å 5: —
<i>Handbok i oljeeldning</i> , av A. Billberg, 1949	inb. å 16: —
<i>Handeldsläckningsapparater</i> , av S. Westling, 1948	å 0: 25
<i>Handledning i eldsläckningstjänst</i> , av B. Hermanson, 1947	å 3: 50
<i>Hjälpreda för landsbygdens brandsyndeförrättare</i> , av V. Tell, 1951	å 1: —
<i>Hydrodynamik</i> , 1936	å 0: 50
<i>Instruktion för motorsprutskötare</i> , av P. Lundgren, 1945	å 0: 75
<i>Kontrolljournal för brandmateriel</i> , 1952	å 1: 50
<i>Lagar och förordningar ang. eldfarliga oljor och explosiva varor</i> , av V. Sommar, 1950	å 0: 50
<i>Motorsprutor och tryckslang i landsbygdens brandförstar</i> , en redogörelse 1944	å 1: —
<i>Nya förordningen om explosiva varor</i> , av A. Billberg (särtryck), 1949	å 0: 25
<i>Offentliga brandskyddsföreskrifter</i> , av E. Åkerhielm	å 15: —
<i>Om brandchefens skyldigheter och rättigheter enl. den nya brandlagstiftningen</i> , av A. Ekberg, 1945	å 0: 50
<i>På eldsvådeplatsen</i> , av P. Lundgren, 1942	å 0: 50
<i>Räknesticka för beräkning av vattenmängder m. m., jämte beskrivning</i> , 1947	å 6: —
<i>Rökeskyddsmaterielen vid mindre brandkärer</i> , av V. Sommar, 1948	å 0: 75
<i>SBF:s principritningar, större formatet</i> , 1951	å 12: —
„ mindre formatet, 1951	å 8: —
<i>Skogsbrandsläckningens teknik</i> , av R. Hjorth och T. Mohlin, 1951	å 1: 25
<i>Skorstenskonstruktioner</i> , av C. Norman, 1945	å 0: 75
<i>Slangar</i> , 1935	å 0: 50
<i>Uppvärmningsanordningar</i> , av Chr. Möller, 1945	å 0: 75
<i>Utbildningsreglemente för brandkärer</i> , av B. Hildebrand, 1951	häft. å 4: 50
	inb. å 6: 50

OBS! Bladet är perforerat i kanten och kan utrivast!

BILDBAND

till hjälp i utbildningsarbetet.

Nedanstående bildband, som utarbetats av Svenska Brandkärnans Riksförbund, visa olika brand- och livräddningsredskaps användning enligt utbildningsreglementet. De åtföljas av textlista till föreläsarens ledning. Beställ här:

Band		Antal ex.
1. Slangutläggning	å 6:—	.....
2. Livräddningsredskap	å 6:—	.....
3. Skarvstegar	å 6:—	.....
4. Motorsprutans angöring vid öppet vatten	å 6:—	.....
5. Vintersjänst	å 9:—	.....
6. Utskjutsstege	å 7:—	.....
7. Brandsläckningstaktik	å 7:—	.....
8. Rökskydd — filterskydd	å 10:—	.....

Rekvirera med användande av detta beställningsblad!

Apparater för visning av bildband finnas vid många av brandkårsförbunden. Dessutom bl. a. vid civilförsvarsförbunden i länen och de större civilförsvarsföreningarna.

REKVISITION

Från Svenska Brandkärnans Riksförbund, Jakobsgatan 14, Stockholm C, beställs omstående litteratur (ovanstående bildband) att sändas mot postförskott till

.....
Namn

.....
Titel

.....
Adress

(Obs! Skriv tydligt, gärna textat)